

APSTIPRINĀTS
RISEBA Senāta sēdē
06.06.2024.

ZĪMĒŠANAS UN KOMPOZĪCIJAS IESTĀJPĀRBAUDĪJUMA NOLIKUMS bakalaura studiju programmā "Arhitektūra"

MĒRĶIS

Nolikums izstrādāts, lai reglamentētu bakalaura studiju programmas "Arhitektūra" iestājpārbaudījuma zīmēšanā norisi, prasības un vērtēšanas kritērijus.

SFĒRA

Bakalaura studiju programmas "Arhitektūra" reflektanti un iesaistītie RISEBA darbinieki.

1. Vispārīgā informācija

1.1. Uzņemot reflektantus bakalaura studiju programmā „Arhitektūra”, papildus augstskolas RISEBA noteiktajiem reflektantu atlases kritērijiem, tiek pārbaudīta arī reflektantu sagatavotība studijām atbilstoši LR reglamentētās profesijas „Arhitekts” prasībām. Arhitekta darbības joma tradicionāli ir būvmāksla un telpiskās vides veidošana, tāpēc, lai izvērtētu studenta potenciālu un spējas, reflektantiem **jākārto iestājpārbaudījums “Zīmēšanā un kompozīcijā”**.

1.2. **Iestājpārbaudījuma “Zīmēšanā un kompozīcijā”** mērķis ir izvērtēt reflektanta prasmi brīvrokas zīmuļa tehnikā attēlot trīsdimensiju objektu divdimensiju plaknē. Pārbaudījumā reflektants demonstrē izpratni par perspektīvu, kompozīciju, attēlojamā objekta proporcijām un uzbūvi. Veidojot telpisku objektu pēc dotā darba uzdevuma, reflektants parāda spēju izveidot kompozīciju atbilstoši izvirzītajai koncepcijai.

2. Iestājpārbaudījuma darba saturs un darba izpildes laiks

2.1. Uzņemšanas komisija nozīmē iestājpārbaudījuma “Zīmēšanā un kompozīcijā” dienu, norises laiku un portfolio iesniegšanas termiņu ārvalstu reflektantiem.

2.2. **LR pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem** iestājpārbaudījuma darbs “Zīmēšanā un kompozīcijā” sastāv no **trīs** uzdevumiem:

2.2.1. **Ģeometrisku formu grupa.** Zīmējuma izpildes laiks – 2 astronomiskās stundas. Formāts: A2 izmēra rasēšanas papīra lapa. Obligātā tehnika: grafīta zīmulis. Uztādījuma formālais mērķis ir pārbaudīt studiju pretendentu spējas vizuāli novērtēt un attēlot:

- Lineārās perspektīvas principus.
- Ģeometrisku formu uzbūves principus un proporcijas.
- Plakanu, ieliektu un izliektu formu vizuālo mijiedarbību.

2.2.2. **Telpiska objekta kompozīcija atbilstoši darba uzdevumam.** Pēc reflektanta paša piedāvātas koncepcijas vai atbilstoši komisijas izsniegtam tematam jāizstrādā telpisks objekts interpretējot darba uzdevumā noteiktās prasības. Izpildījums – kartona, papīra, putu kartona un līmes tehnikā. Darba izpildes laiks – 2 astronomiskās stundas. Papildus jāiesniedz darba apraksts angļu valodā, ne vairāk kā viena A4 lapa.

2.2.3 **Digitāls portfolio.** Portfolio sastāv no personības individualitāti, radošumu un darbaspēju atspoguļojoša, iepriekš paveikto darbu dokumentācijas – 12 lapas A3 formāta horizontāli, PDF formātā. Portfolio jāiekļauj šādas kategorijas: rasēšana, zīmēšana, kompozīcija, skicēšana, gleznošana vai tēlniecība, fotogrāfija un brīvā izvēle/jaurade. Portfolio jāiesūta līdz iestājpārbaudījuma dienai elektroniski (interneta adrese vai pdf līdz 5 MB uz zane.veja@riseba.lv). Zīmējumu un kompozīcijas digitalizēšanai izmantojama fotofiksācija vai skenēšana. Pēc reflektanta izvēles portfolio var pievienot arī citus kandidāta iepriekšējo radošo darbību, pieredzi un spējas raksturojošus darbus dažādās tehnikās, piemēram, gleznošana, fotogrāfija, grafikas dizains, video, vides vai interjera dizaina un arhitektūras projekti u.c.

2.3. Kopējais iestājpārbaudījuma darba izpildes laiks, neskaitot starpbrīdi, ir 4 (četras) astronomiskās stundas.

2.4. Zīmējumi un telpisko objektu kompozīcijas jāizpilda uz eksāmenu komisijas izdalītām apzīmogatām A2 formāta zīmēšanas papīra lapām un 30 x 30 cm kartona pamatnēm.

2.5. Darba vietas reflektanti ieņem viņu reģistrācijas kārtas numuru secībā.

2.6. Tiem reflektantiem, kuri nevar ierasties (attaisnojošs iemesls) uz iestājpārbaudījumu klātienē, elektroniski jāiesūta **digitāls portfolio** (interneta adrese vai pdf līdz 5 MB uz zane.veja@riseba.lv), kas atbilstoši vispārīgajām "Zīmēšanas un kompozīcijas" iestājpārbaudījuma prasībām, ļauj izvērtēt studenta potenciālu un spējas – prasmi brīvrokas zīmuļa tehnikā attēlot trīsdimensiju objektu divdimensiju plaknē, demonstrē izpratni par perspektīvu, kompozīciju, proporcijām un uzbūvi, kā arī parāda spēju izveidot kompozīciju atbilstoši izvirzītajai koncepcijai.

3. Darbu vērtējuma pamatkritēriji

3.1. Zīmēšanas pārbaudījums **Ģeometrisku formu grupa** tiek vērtēts 5 kritēriju kategorijās (zīmēšanas pārbaudījuma vērtējumu veido visu piecu kritēriju vērtējumu summa):

1. **Kompozīcija:** izpratne par objektu samērīgu ievietojumu lapā.
2. **Uzbūve:** izpratne un spēja vizualizēt objektus kā ģeometrisku formu kopumu un attēlot to iekšējo struktūru.
3. **Perspektīva:** zināšanas par lineārās perspektīvas pamatprincipiem un spējas tās pielietot ģeometrisku formu attēlošanā.
4. **Proporcijas:** spēja vizuāli novērtēt katra atsevišķa objekta proporcijas un objektu grupas kopējās proporcijas, attēlojot objektus atbilstoši uzstādījuma mērogam.
5. **Zīmēšanas kultūra:** individuālās spējas un prasmes izmantot zīmuļa tehniku. Noteiktu zīmēšanas metožu pielietošana netiek prasīta.

3.2. Pārbaudījums **Telpiska objekta kompozīcija** tiek vērtēta pēc sekojošiem kritērijiem:

1. **Koncepcija:** izveidotā objekta atbilstība darba uzdevumam un autora piedāvātajai koncepcijai (darba apraksts angļu valodā, ne vairāk kā viena A4 lapa).
2. **Telpa:** izpratne par telpu veidojošajiem pamatprincipiem.
3. **Uzbūve:** izpratne par izveidojamā objekta atsevišķo daļu uzbūves īpatnībām un savstarpējām sakarībām. Konstruktīvā loģika un noturība.
4. **Mākslinieciskums:** izpildījuma kvalitāte un izmantoto līdzekļu radošums.

3.3. Pārbaudījums **Digitāls portfolio** tiek vērtēts pēc 3.1. un 3.2. punktos minētajiem pamatkritērijiem.

4. Eksāmena komisija un darbu vērtēšanas kārtība

- 4.1. Iestājpārbaudījuma darbu vērtē eksāmena komisija.
- 4.2. Eksāmena komisija sastāv no 2 ekspertiem, kurus pēc programmas direktora priekšlikuma apstiprina Uzņemšanas komisijas priekšsēdētājs.
- 4.3. Eksāmena komisija darbus vērtē desmit ballu sistēmā saskaņā ar RISEBA vērtēšanas sistēmu (no 10 – izcili līdz 1 – ļoti, ļoti vāji). Eksāmena komisija darbu galīgo novērtējumu izdara pēdējā eksāmena dienā, pēc visu iesniegto darbu izskatīšanas visiem darbiem kopā.
- 4.4. Eksāmena rezultātus komisija apkopo protokolā.

5. Iestājpārbaudījuma darbu vērtējuma apelācija

- 5.1. Ja reflektantam ir pamatotas iebildes pret iestājpārbaudījuma zīmēšanā darba gala vērtējumu, viņš tās izklāsta rakstiskā veidā, iesniedzot apelācijas iesniegumu RISEBA Uzņemšanas komisijai tās noteiktajā kārtībā.
- 5.2. Uzņemšanas komisija informē Eksāmena komisiju un nozīmē apelācijas iesnieguma izskatīšanu vietu un laiku.
- 5.3. Uz apelācijas izskatīšanas sēdi uzaicina apelācijas iesniedzēju un Eksāmena komisijas pārstāvjus.
- 5.4. Apelācijas sēdē pieņemtais lēmums ir galīgs.